

Kyrbåken

N:r 8
1943

Pris
20 öre

● Aktuellt:

- Ordenshuskonferens
den 12 december

Sidan 2

Instruktion
för tjänstemän

Sidan 8

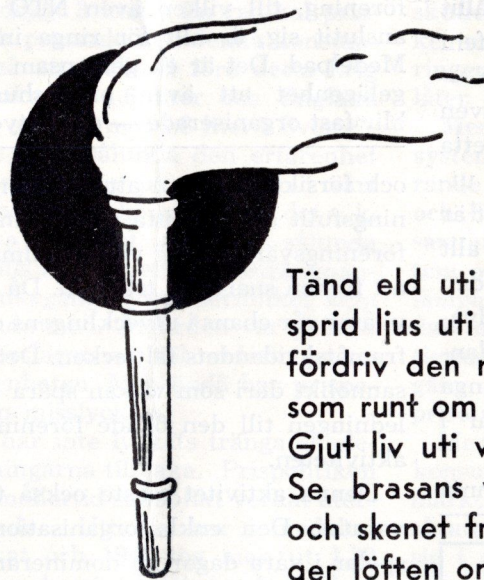
Nya fackelbärare

Sidan 10

Bokrecensioner

Sidan 6

En fackla även åt Dig!

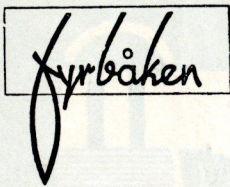

Tänd eld uti höstens brasa,
sprid ljus uti alla vrår,
fördriv den natt-tunga fasa
som runt om i världen rår!
Gjut liv uti valna händer!
Se, brasans värme dem når,
och skenet från härdens bränder
ger löften om vår.

Bjud in dina fränder kära
till rådslag vid ljusets ting
de trohetens ed skall svära
vid kunskapens domarring.
Här får ingen håglöst vackla
och tveka för någonting.
Låt elden från ljusets fackla
på landet kring!

Brinn, låga, i höstens brasa
på hemtrevlig fridsam härd,
och skingra skuggornas fasa,
som ännu binder vår värld!
Ditt budskap skall föras vida
av kärlekens töre närd
hos dem som i natten rida
på höstlig färd.

Helge Johansson.

Konferens om ordenshusen i Sundsvall den 12 december

Ny tillförsikt

Många tecken tyder på att för-
eningslivet denna höst är liv-
aktigare än tidigare under krigs-
perioden. Inte minst inom Godtemplarorden har vi märkt detta. Det är ett tydligt tecken på folkstämningen. Under det mest oroande skedet av kriget fann stora delar av den aktiva föreningskåren det meningslöst att fortsätta som förr i det folkliga kulturarbetet. Allt verkade flytande. Man visste inte hur morgondagen skulle te sig — kanske allt man byggt upp skulle slås i spillror, och vad tjänade det då att man lade ned ytterligare möda inför detta ovissa?

Det är få folkrörelser som behållit sin standard så väl under dessa fem oroliga år som Godtemplarorden — samma företeelse visade sig även under föregående världskrig. Detta vittnar gott om tillförsikten och utvecklingstron inom IOGT. Ty det är den som är förutsättningen för allt ideellt arbete, och det är också den som är den oundgängliga grundvalen för allt mänskligt framåtskridande. Ett hopplost släkte skapar inga nya värden för dem som går i spillror.

Nu har även de mera tveksamma

Till styrelserna för IOGT:s och NTO:s ordenshus inom Medelpad har inbjudan utgått från distriktets ordenshuskommitté till ett sammanträde i Sundsvall den 12 december. Konferensen börjar kl. 11 och hålles i ordenslokalen, Köpmangatan 9. Därvid kommer frågan om Ordenshusens riksförening att dryftas. Föredrag kommer att hållas av riksföreningens ordförande, riksdagsman Ernst Eriksson, Stockholm, som talar om "statligt stöd till samlingslokaler" och ordenshuskommitténs ordförande Thure Lindh talar om "biograferna i våra ordenshus".

Kommittén hoppas att samtliga ordenshus blir representerade vid detta tillfälle, likaså att alla loger utser rapportörer. Anslutningen till den nybildade Ordenshusens riksförening, till vilken även NTO nu anslutit sig, är allt för ringa inom Medelpad. Det är en gemensam angelägenhet att även ordenshusen blir fast organiserade — det betyder

och försiktiga funnit att det är meningsfullt att fortsätta arbetet inom föreningsvärlden. Vi väntar allmänt att freden snart ska träda in. Då får vi åter vår chans i utvecklingens och framåtskridandets fälttecken. Det är sannolikt däri som vi kan spåra anledningen till den ökade föreningsaktiviteten.

Denna aktivitet måste också tillvaratas. Den enkla organisationen spelar i våra dagar en dominerande roll i samhällslivet. Det är den som förvandlar opinionen från enskild mening till samfäll handling. Föreningarna är de naturliga kanalerna för folkmeningen. De leder utifrån nationens alla skikt och in mot de beslutande och lagstiftande organen i samhället. Vad som dryftas vid våra möten av skilda slag är därför inte likgiltigt. Det är tvätrom ytterst angeläget att vi tar upp de allvarliga och vitala spörsmål som framtiden kommer att ställa i förgrunden. Meningsyttringarna vid våra logemöten är i sin konsekvens en hela landets angelägenhet. Den anda som behärskar föreningsfolket är

Riksdagsman
ERNST ERIKSSON.

ökad ekonomisk kraft och större möjligheter att utnyttja statens stöd till samlingslokalerna.

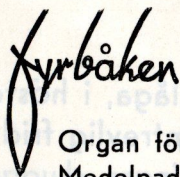
grundläggande för hela vår nations syn på tingen.

Därför ska vi enträget och målmedvetet föra vår mening till torgs. Det försoningsverk, som alla internationella folkrörelser kommer att stå inför, måste ske i folkförbrödringens anda. Den humanitet som genomsyrar Godtemplarorden borde komma som ett uttryck för den samfällda svenska opinionen. Det är broderskapsidén som måste besjåla världens återuppbyggande. Det är varje liten godtemplarenhets stora uppgift att hävda vår människouppfattning, ja, det är varje enskild godtemplares plikt att föra den ut som ett inslag i svensk världssyn. Vår tillförsikt och tro på den goda viljan hos varje folk kan bli en tillgång för den stora freden.

L. F.

Reformatorn

bör inte saknas i något godtemplarhem. Hur sköter Din loge prenumerantsamlingen?

Organ för
Medelpads distrikt
av I. O. G. T.

Postadress: Fyrbåken Box 2050,
Sundsvall.

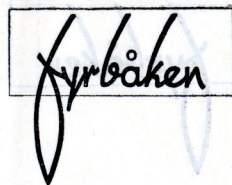
Redaktör o. ansvarig utgivare:
Lars Fagerström.

Prenumerationspris 2 kr.

Postgirokontonummer 77 15.

Nya Samhällets Bok- & Accidenstryckeri
Sundsvall 1943 2606

Danska systemet förfuskat i Sverige

Vårt sätt att tillämpa den s. k. danska systemet med relativt hög spritskatt har inte förmått vända spritströmmen i vårt land. Detta nedslående faktum har utlöst en smula skadeglädje här och var i spalter och samtal. Vän av Frihet och Kåsören, som begriper hur saker och ting ska ordnas, firar små triumfer på de "naiva nykteristernas" bekostnad. Självfallet kan inte någon annan än en "nykterhetsfantast" hävda "en så världsfrämmande tankegång" som den "att hejda rusdrycksbruket genom att göra spriten dyr".

Den som forskar litet djupare i saken än Vän av Frihet etc. finner att tankegången är mindre främmande för "världen" än för vissa vänner av frihet. Åtgärden har prövats i flera av våra mest demokratiska länder och slagit väl ut ur nykterhetssynpunkt. Men det kan möjligen bero på att dessa länders statsmakter är något djärvare i handlaget än här.

När den tyska blockaden 1917 hänvisade Danmark att leva på landets egna skördar tog man ett djärvt steg — man inställde produktionen av rusdrycker. Säd, potatis, betor och socker reserverades för näring åt folket och foder åt djuren. Till stor del tack vare detta sällsamt djärva grepp, red Danmark den gången ut hungerblockaden bättre än någon annan nation. Medan hälsotillståndet sjönk i alla länder, förbättrades det danska folkets hälsa.

I syfte att ransonera de spritdrycker, som funnos på lager, höjde man i ett slag priset på denna överflödsvara med några hundra procent. En flaska akvavit, som före världskriget kostade 60 à 70 öre, kostade i

dec. 1917 11 kr och två år senare 12: 50. För närvarande lär den kosta närmare 20 riksdaler.

Det var ett språk som danskarna förstod.

Prisstegringen medförde att spritkonsumtionen sjönk från närmare 10 liter 50-procentig sprit per år och medborgare till 1.5 liter 1920 och 0.7 liter 1940. Den danska förbrukningen av spritdrycker hade härmed pressats ned från den högsta i Europa till den lägsta. För vår del konsumerar vi omkring sex gånger så mycket som danskarna. Men så lever vi ju i en mera idyllisk värld.

I England och Holland har man likaledes med betydande framgång prövat det danska systemet. I Holland förbrukade man drygt 5 liter sprit per år och invånare och i England drygt 3 liter. En radikal prispolitik pressade ned denna konsumtion så att Holland före detta krig förbrukade 1.6 liter och England drygt en liter mot 4.8 liter i Sverige.

Det var sålunda den erfarenhet man stödde sig på, när man i vårt land började rekommendera det s. k. danska systemet. Det var sålunda inte alls någon verklighetsfrämmande tankegång nykterhetsfolket kom sättande med. Åtgärden var prövad och förslaget var väl underbyggt av erfarenheten. Men ändå har prispolitiken misslyckats.

Vi har inte lyckats tränga skadeverkningarna tillbaka. Prispolitiken har emellertid sannolikt verkat återhållande. Uttagen har i medeltal minskat och 1942 tog man ut 1.39 liter av drygt 2 tillåtna. Året förut tog man inte ut mer än 69 procent av den totala tilldelningen. Man kan kanske säga att detta är 69 procent för mycket, men det är dock

Tillämpningen av det s. k. danska systemet — höga spritpriser — i vårt land har inte på långt när gett samma gynnsamma resultat som i Danmark, England och Holland. Orsaken torde till stor del vara att prisstegringen skett endast gradvis, mot genom ett radikalt ingrepp i dessa länder. En jämförelse mellan dessa fyra länder talar också ett tydligt språk till den svenska politikens nackdel.

31 procent mindre än man har rätt att ta ut. Vore spriten billigare så skulle man med säkerhet ta ut mycket mer. I synnerhet som ransoneringsringen medför att man inte gärna låter något "frysa inne".

Men varför har inte det danska systemet haft samma revolutionerande resultat här som i Danmark och England? Ja, det hänger dels samman med vårt ransoneringsystem och dels med vårt sätt att tillämpa det danska uppslaget. Medan man i de tre nämnda demokratierna klämde till ordentligt på en gång, har man i Sverige ökat spritpriset litet då och då.

Man har lirkat så fint med spritkonsumenterna att många inte märkt det. Spritkonsumenterna har så att säga haft tillfälle att ta igen sig i uppförsbacken. En och annan kanske har ilsknat till några dagar. När förtreten lagt sig har man sagt, att den där kronan, som "Wigforsen" lagt på spriten intet ont gjort. Man har tagit ut sina "pannor" och

Vill Ni göra fördelaktiga inköp? . . .

... vänd Er då till

ENGELFELDT'S

(ledande i Norrland)

TELEFONER (växel): 30 98 37 03 40 98

MÖBLER,

MATTOR, GARDINER, ARMATUR

Siffror om lyxkonsumtion och fylleri i Sverige onådens år 1942

Programförslag

Samkväm kring studiecirkel i "Aktuella ungdomsfrågor".

1. Sång nr 115 "Här är unga käcka viljor" — — —.
2. Hälsningsanförande och kort orientering angående syftet med samkvämet.
3. Musik.
4. Uppläsning, valda stycken ur Brev 1.
5. Sång nr 108 "Kom alla bäckar friska" — — —.
6. Dikt "Studiecirkeln" av Kerstin Hed. Sid. 217 ur Toner och tend.
7. Lämplig person t. ex. präst, lärare eller ledamot av nykterhetsnämnden inbjudes att tala om aktuella ungdomsfrågor på orten. (Event. "Tron ej vad håglösheten viskar till Er". Stolpar till detta anförande kan rekvideras från Godtemplarorden.)
8. Dikt "De ringa ljusen" av Harry Blomberg, sid. 214 ur Toner och tendenser.
9. Meddelande angående studiecirkelns bildande.
10. Sång nr 54 "Hur härligt i kvällarnas stillhet vid boken få sätta sig ned" — — —.

Fyrbåken

är förmedlingslänken mellan distriktslogen och medlemmarna. Prenumerera!

tröstat sig med "att spriten aldrig kan bli för dyr".

Sen kan man ju fråga sig om vi verkligen tillämpat det danska systemet i syfte att tränga rusdrycksmissbruket tillbaka. Har man inte snarare använt det i syfte att ge staten — åtminstone skenbart — större inkomster? Härutinnan torde det danska systemet ha tjänat oss på ett tillfredsställande sätt. Medan konsumenterna 1936—1940 betalade 254 miljoner kr för rusdrycker — vin och sprit — betalade de i fjol 400 miljoner. Låt oss alltså inte skjuta på nykterhetsfolket.

E. F.

Statistisk årsbok har utkommit för året och den har som vanligt en del att berätta om svenska folkets liv och leverne. Sålunda har åtskilliga tabeller mycket att förmåla om svenska folkets sällsamma motvilja mot nykterheten. Omsättningen av rusdrycker på restaurangerna ökade med inemot 50 procent och antalet fylleriförseelser med 5.572 fall och fylleriförseelserna närmade sig 40.000 fall. Drygt vart tionde fall var förbundet med brott: stöld, miss-handel, hemfridsbrott, våldtäkt och dråp.

Sprit för såväl förtäring som för tekniska ändamål tillverkades 1942 vid 126 brännerier av olika slag. Tillverkningen har ökat från drygt 116 milj. liter 1941 till närmare 156 milj. liter i fjol. Vid lantbruksbrännerierna har tillverkats drygt 10 milj. liter, vid sulfitbrännerierna 145 milj. liter och vid jästbrännerierna närmare 76 tusen liter. Större delen av den tekniska spriten — närmare 97 milj. liter — har använts för motordrift. För sprittillverkningen har bl. a. använts 1.5 milj. kg. spannmål, c:a 663 tusen hl. potatis och halvannan milj. kg. melass.

Öl, pilsner och porter har framställt vid 146 skattepliktiga bryggerier. Tillverkningen har minskat från drygt 129 milj. liter 1941 till närmare 124 milj. liter i fjol. För öltillverkningen har använts c:a 27 milj. kg. spannmål och 1.132 ton socker och sirap. Härtill kommer en del kulörer och annat material.

Berusningskällorna jämnt fördelade över stad och land.

Förbrukningen av spritrycker har ökat från närmare 29 milj. liter 1941 till i runt tal 30 milj. liter i gjol. Denna spritmängd har dels utminuterats i 210 butiker och dels serverats på 739 restauranger, varav 541 lågo i städerna och 198 på landsbygden. Av hela antalet restauranger bedrevs 184 i systembolagens egen regi, medan 357 utlämnats till enskilda företagare, medan 4 milj. liter utskänktes i restaurangerna. Förbrukningen av brännvin har ökat från fyra liter per invånare 1941 till 4.1 liter 1942, medan efterfrågan på öl minskat från knappt 20 liter 1941 till drygt 19 i fjol. Tack vare den minskade efterfrågan på ölet,

har den totala alkoholförbrukningen sjunkit en aning.

Rusdryckskonsumenternas utgifter har emellertid inte sjunkit. För rusdrycker — sprit och vin — betalade konsumenterna i fjol drygt 400 milj. kronor. Om man till dessa 400 milj. lägger utgifterna för ölet, stiger siffran till omkring 530 miljoner, alltså drygt en halv miljard.

En literär succé av jättedimensioner.

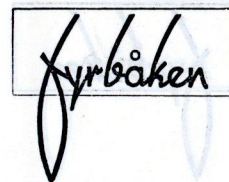
Motboken efterfrågas alltjämt av en växande skara. Vid årsskiftet uppgick antalet motboksägare till 1.572.391 och härmed var var fjärde medborgare innehavare av en brännvinsbok. De motboksägande kvinnornas skara har under året ökat med 4.269 och hela antalet uppgick vid årsskiftet till drygt 169 tusen.

Av hela antalet motboksägare hade drygt 281 tusen rätt att köpa tre liter sprit per månad och dessa behövde antagligen inte genomlida veckohelgerna spik nyktra. I det fallet är det sämre ställt för de 615 tusen, som nödgats nöja sig med mindre än två liter per månad. Överhuvud taget är tilldelningen riklig och någon ransonering kan man inte tala om — åtminstone inte för en tredjedel av motboksägarna. Det visar sig också att de oakta ransoneringspsykoserna inte tar ut vad de kan få. Medan medelinköpen per månad uppgick till 2.06 liter, stannade inköpen vid 1.39 liter. I detta fall är faktiskt motboksägarna bättre än sitt rykte — och ändå vandrar betydande mängder av den uttagna spriten genom svarta börsen.

Ingenting att skratta åt.

Fylleristernas antal växer med krigsårens rad. I fjol beivrades 38.669 fylleriförseelser och ökningen uppgick till 5.572 fall. Av hela antalet fylleriförseelser har närmare en och en halv procent begåtts av kvinnor och tjugofem procent av ungdom i och under 25-årsåldern. Lejonparten har begåtts i städerna och mindreparten på landsbygden. I Stockholm har sålunda 5.300 fylleriförseelser beivrats och i Göteborg 3.455. I städer med över tiotusen invånare har nära 12.000 förseelser beivrats, medan närmare 3.000 fall

"Det röjs, det plöjs i vårt fosterland"

Elin och Maja träffas utanför postkontoret. Klockan är 19 och de ha hela kvällen fri. De börja dryfta frågan om fritidssysselsättning. Det är ingen dans i kväll. Sista tåget har också gått. Det börjar förresten bli enformigt med det gamla vanliga. Men det bjuds inget val och stegen styrs till caféet borta vid järnvägsstationen, som så många kväll förut. Där finner vi en massa pojkar och flickor i rök och damm.

Det är stationssamhällets och industriens ungdom.

Tidsandan, påverkad av den goda tillgången av pengar, har gjort ungdomen slö och slapp och utan initiativ. De ha råd och kan köpa sitt fritidsfördriv. Det är så lättvindigt. Förvärvsarbete behöver inte komma ifråga av några ekonomiska skäl. Framtid existerar inte. Varför tänka på framtiden.

antecknats i de återstående städerna. I främsta ledet som fylleristplatser står flera nya städer: Karlskoga, Bollnäs, Kumla. På landsbygden har omkring 14.000 fall beivrats.

Fylleriförseelserna i städerna har i viss utsträckning begåtts av landsbor och fylleriförseelserna på landet av stadsbor. Den komplexstyrda ungdom, som inte finner sig tillrätta i städernas välbevakade folkparker, far gärna ut till dansbanan i småskogen och luftar sina komplex.

De s. k. kräftskivorna ökar augustifylleriet.

Det minstan antalet — 2.101 — fylleriförseelser begås i januari och de flesta — 4.457 — begås i augusti. Detta hänger antagligen samman med våra alkoholvanor. Efter den stora julhelgen hämtar man andan ett tag och i kräftmånaden tar man igen skadan. De s. k. kräftskivorna kulminerar inte så sällan i fylleri och slagsmål.

Av de närmare 40.000 antecknade fylleriförseelserna har drygt 4.000 varit kombinerade med brott: stöld, billån, misshandel hemfridsbrott, våldtäkt och dråp. Var tionde eller var elfte fyllerist har sålunda begått någon brottslig handling under ruset. En fyllerihistoria är sålunda ingenting att skratta åt. Fylleriet är tydligen ett allvarligt dekadensfenomen. **Ceson.**

I grannbyn arbetar en ungdomsloge och en SGU-avd. sedan ett par år. De ha hela sommaren arbetat för högtryck. Ungdomslogen har bl. a. gått in för "Ungdomsberedskapen" rikstävlingen. Den bjuder så mycket trevligt. Allrahelst som det är en tävling. Allt skall vara tävling. Alla ungdomarna i åldern 8—14 år, ha var sin lilla täppa, där de alldeles själva styr och ställer. Om de någon gång behöver hjälp få de skaffa sådan, men då blir det några poängs avdrag. Det är poäng det är frågan om.

Vissa kvällar i veckan samlas de i Perssons beteshage, där de ha en, om än så bristfällig, idrottsplats. Där tävla de för det nya vackra godtemplarungdomens idrottsmärke. Det går ganska bra att klara järn, men det vore bra mycket bättre med brons åtminstone. Därför görs allt för att putsa rekorden, gång på gång.

Sommaren går. De unga ha bärgat sin skörd och sålt sina produkter. Det blev pengar, som ska sparas. Och sparandet går så lätt. De ha nämligen startat en sparklubb. Varje ungdom har ett sparmål och det skall nås ju förr dess bättre. Många ha redan räknat ut ett nytt sparmål.

Den första snön har kommit. De unga samlas till ungdomslogemötena regelbundet. Där är det roligt. De få ju själva styra och ställa, under god ledning. De känna skapandets glädje. Sedan flera veckor ha de bl. a. tränat på programmet till "Luciafesten". Och alla få de medverka på något vis. Så ha de planer på en fest till våren. Förberedandet är redan i gång. Den kontanta behållningen skall användas till deltagande på ett av distriktslogen anordnat ungdomsläger nästa sommar.

I mötesprogrammen medverka de unga med liv och lust. De ha uppläsningar ur det inbundna exemplar av "Vi unga" som ungdomslogen har. Några flickor sjunger och Olle och Per Erik spela munspel.

Som hobby samla de frimärken. Också en tävlingsform. Där ha de god hjälp av FIB:s frimärksklubb. Några samla på tändsticksetiketter, med olika märken och firmatryck.

Allt detta är fritidssysselsättning. Arbeta vid sidan om läxorna.

Byns mognare ungdom, från 14 år, har hela sommaren haft utflykter och vandringar på lediga stunder. Främst om söndagarna. Även annan sport och idrott förekommer. På vardagskvällarna ha de arbetat på en sportstugetomt borta vid Sol-sjön. De ha fått sin tomt av en snäll pappa. Virke ha de också fått en hel del, och tills vintern kommer på allvar tänker de ha stugan färdig. De få nog offra sina sparslantor, men den uppoffringen är det också värt. Detta är landsbygdens ungdom och deras kontanta tillgångar är, trots högkonjunkturen, ganska begränsade. Det är bonde- och torpareungdom utan fast avlöning. Flickorna ha börjat slöjda sin del av inredningen. Gardiner, dukar, mattor och annat.

Vintern har kommit och stugan står där färdig att tagas i besittning. Men det blev skulder, både hos sågverket och hos järnhandlaren. Men det skall betalas, var så säker. Slöjdläraren har ju lovat att hjälpa dem med slöjd i rotting, sjögräs och fanér, och även annan träslöjd. En kväll i veckan. Några tänker försöka metallslöjd hos konstsmeden, eftersom han erbjudit sig att hjälpa dem.

Någon gång på senvintern skola de auktionera och utlotta sina slöjdalster. Då skall det också vara fest. Den saken är klar. Det bör väl gå att få till ett program ur mötesprogrammen i stugan. De ha ju också bildat en teatercirkel. Bara de få hyra skolan eller sockenstugan, eftersom de inte har någon samlingslokal för en fest. Men skolan är stor nog.

De ha på många andra vis kombinerat nytta och nöje. Byns ungdom är lycklig och bygden kan vara glad och stolt, för "Det röjs, det plöjs i vårt fosterland".

Elin och Maja har kommit i kontakt med SGU-arna i Byn, och försöker nu i sin by få till stånd en SGU-avd. Lycka till!

Julkleppen 1943

till IOGT:s folkhögskola. Du har väl inte glömt bort den? Redovisningslistor ha utsänts av centralexpeditionen. Insänd dem före den 1 februari.

Prenumerera

för nästa år på Fyrbåken!

Nutidssagor om friheten

En sällsynt vacker bok — i flera bemärkelser — är Jalmars Furuskogs "nutidssagor" Lucias vandring. För det första presenteras dessa sagor för vuxna i en typografiskt och konstnärligt mycket förnämlig volym med ofta utsökta teckningar av Tord Bäckström. För det andra talar från bokens blad ett sinnelag och en livsåskådning, som helt präglats av demokratins högsta ideal.

"Dessa sagor är skrivna hösten 1942. Det förklarar alltsammans". Så skriver sagoberättaren i ett rekordkort "företal" till boken. De är nämligen uttryck för en humanists behov av att sjunga ut sin mening mot våld och ofrihet och en naturvetares önskan att påminna om teknikens oerhörda möjligheter i uppbyggandets tjänst i en tid, då vetenskapen tjänar kriget.

På ett utomordentligt lyckat sätt har Furuskog anknutit till gamla sagomotiv och gett dem nytt liv. Han är en mycket god stilist, som utan för läsaren märkbara svårigheter löst problemet att stöpa samman sagoformen och det aktuella innehållet till en helgjuten förkunelse om mänsklighetens broderskap, framåtskridande och förnuft. Det är ett budskap som det gör gott i själen att få läsa i tider som dessa. Dessa sagor är en styrkekälla, ur vilken läsaren kan hämta förtröstan och uppbyggelse.

Den saga som givit boken dess titel handlar om Lucia, Prometeus' dotter, som bär den heliga elden genom tiderna, uppmuntrar Kopernikus, styrker Gutenberg och inspirerar Beethoven men också gläder barnen i en svensk skola och skänker tröst under de sista ögonblicken åt unga män som ska arkebuseras i ett ockuperat land. Furuskog menar att Lucia trots allt ännu går omkring bland människorna med sin eld. Djärva byggnader, skapelser av människoanden, reser sig i trots mot skyn även i dag, då så mycket bryts ned, och det finns ännu ungdom som drar ut för att förgöra draken, vilken kanske (som i "Sagan om Bergtrollet") blivit censor och vägrar att släppa in något

En pionjärs minnen

Johan Bergman. Vad har det namnet ej betytt för nykterhetsrörelsen, både nationellt och internationellt?

Här skall endast anges några data ur hans verksamhet för vår rörelse: Stiftare av Studenternas Helnykterhetssällskap 1888, Nykterhetsvännernas studenthem i Uppsala 1889, ordförande i Internationella byrån mot alkoholism i Lausanne sedan 1907, ledamot av riksdagens 1:a kammare under en följd av år, medlem av Sveriges Storloges och den internationella Storlogens verkställande råd under lång tid.

Som talangfull förkämpe för nykterhetsrörelsens kulturideal och som rörelsens borne hävdatecknare har han skapat sig ett lysande namn i dess historia. Hans oppositionella inställning i nykterhetspolitiska frågor ställde honom tidvis i mycket hårda strider med majoriteten inom nykterhetsrörelsens ledning. Rörelsen delades nära nog i tvenne hälfter med Johan Bergman som ledare för den ena av dem.

Professor Johan Bergman har nu utgivit sina memoarer under titeln "Hå g k o m s t e r från skiftesrika levnadsöden i Sverige och främmande länder". Denna bok får betraktas som ett evenemang för alla intresserade inom nykterhetsrörelsen över hela landet. Som latinsk filolog, arkeolog, författare av populärvetenskapliga historiska verk, som lärare, politiker och nykterhetsman har han alldeles särskilda förutsättningar att åt sina minnen ge en bakgrund och belysning, som vitt skiljer sig från de i memoarböcker vanliga. Gripande äro hans skildringar från barndomens och uppväxtårens

tryckt i landet. Varför skulle vi då förtvivla?

Denna i god mening unika sago-samling borde kunna bli årets presentbok, så mycket mera som behållningen av boken oavkortad tillfaller Godtemplarordens Folkhögskola.

JALMAR FURUSKOG: **Lucias vandring**. Sju nutidssagor. Oskar Eklunds Bokförlag, Stockholm. Pris häft. 5: —, inb. 6: 75.

Ossiannilsson som förr

K. G. Ossiannilsson, den virtuose lyrikern och fribytaren från seklets morgon, har i höst sänt ut en ny diktsamling — 43 år efter debuten. Det är dock ingen matt efterklang av ungdomens kraftladdade vers, han här bjuder på. Nej, samma rikt orkestrerade versmusik och fritt strömmande rytmik, som en gång ställde honom vid sidan av Fröding och Karlfeldt som lyrisk nydanare, möter läsaren i "Frihetssången". Ett innerligt och fördjupat bejakande av livet och dess värden går alljämt som en stark underström genom den sjungande och tändande dikt, som en dansk kritiker en gång fann "så levande, så intensiv och stundom så djup". Kärleken till frihetsarvet lågar lika het, vare sig han talar Sveriges sak eller vänder klingans udd mot förtryckets makter ute i världen. Hans kampsånger mot diktaturfasoner och kulturfientliga tendenser i tiden ger diktsamlingen en särprägel och kommer oss att minnas Ossiannilsson i hans ungdoms stridsdikter.

K. G. OSSIANNILSSON: **Frihetssången**. Eklunds. Häft. 5: 50, inb. 8: 75.

svårigheter. Minnena från politiken, nykterhetsverksamheten och vårt akademiska liv bjuda både på spänning och roande detaljer. Johan Bergmans lättlästa och sobra stil gör det hela till en njutningsrik läsning.

Boken utgives gemensamt av Norstedt & Söners och Oskar Eklunds förlag, vilka vardera ansvarar för lika stora upplagor. Det har överenskommit om att Ordens förlag skall handhava direktförsäljningen inom folkrörelserna, främst nykterhetsrörelsen och till denna hörande biblioteks- och studiecirkelrörelse, medan Norstedts upplaga skall säljas genom bokhandeln. Det är därför angeläget att våra loger, studiecirkelbibliotek och enskilda medlemmar rekvirera boken direkt från Ordensförlaget eller genom logernas litteraturombud.

JOHAN BERGMAN: **Hå g k o m s t e r**. Oskar Eklunds Bokförlag, Stockholm. Pris häft. 12: 50, inb. 16: —.

Kamratporträtt av Fridaskalden

Vem var Frida, huvudfiguren i Birger Sjöbergs diktning? Var hon representant för alla de unga kvinnorna i skaldens vänkrets med egenskaper hämtade än från den ena och än från den andra, eller fanns det någon viss kvinna bakom den diktade figuren? Kanske fanns det flera? Det är en fråga, som diskuterats ganska mycket ända sedan Fridas bok kom ut.

I en under hösten utkommen bok med titeln "Birger Sjöberg och Frida", skriven av skaldens intimaste vän, redaktör Gustaf-Adolf Nilsson, belyses saken utförligt, och man får veta, att den centrala figuren, som spelat en framträdande roll för Birger Sjöberg, var Elsa Örjas, som under Sjöbergs Hälsingborgstid tjänstgjorde som serveringsflicka på sina föräldrars kafé "Hvita Bandet" i Hälsingborg, ett mycket känt godtemplartillhåll. Där övade sångkör och musikkår, där hölls studiecirklar. Det hela var som ett slags centrum för det ideella arbetets folk, och här träffades varje dag en liten krets av journalister, bland dem Birger Sjöberg och bokens författare Gustaf-Adolf Nilsson.

Den nu utkomna boken har författaren kallat ett kamratporträtt. Det är den första mera omfattande biografien av Birger Sjöberg. Den är hållen i kamratligt kåserande ton, som man känner från Gustaf-Adolf Nilssons många framträdanden (bl. a. om Fridas diktare) i radio. Då Nilsson även var kamrat med "den centrala Frida" i Birger Sjöbergs liv, vilken han här presenterar synnerligen utförligt, är teckningen av henne också högst personlig och intressant. Dessutom redogör författaren för Birger Sjöbergs tidigare frieri — ett inte så livsavgörande allvarligt bakslag för Sjöberg. Teckningen av skalden, hans båda kärleksflammar och hans vänkrets gör, att boken kan läsas som en roman, en egendomlig sådan, då det är en stor skalds poesifyllda och romantiska kärlekssaga man får uppleva. En synnerligen underhållande och berikande läsning.

Boken kan naturligtvis inte saknas på någon bokintresserad hylla, men speciellt är det en given bok för läse och studiecirklar. Att den är dramatisk och därför spännande faller av sig självt med tanke på — den av sjukdom betingade — tra-

En pojkbok för alla

Den norske författaren Halvor Flodens ungdomsbok "Storbjörn och jag" har utkommit i serien Eklunds ungdomsböcker. Skolmannen och jordbrukaren Halvor Floden föddes i den norska gränsbygden Trysil och tillhör en gammal bonde-släkt. I sitt hemland har han förvärvat sig ett aktat namn som författare, särskilt av ungdomsböcker, varav flera översatts till främmande språk, en av dem t. o. m. till kinesiska.

Flodens författarskap präglas av stark psykologisk inlevelse och varm mänsklig medkänsla. I sina ungdomsböcker visar han djup förståelse för barnanaturen. En rik känsla för arbetsglädjen, sammanhållningen och förståelsen människor emellan genomlyser och bär upp hans diktning. Han har öppen blick för de mångahanda vanskligheter, ungdomen möter på sin väg och döljer ingalunda den hjärtlöshet, den stundom lägger i dagen. Med starkt etiskt allvar skildrar uppfostraren Floden människornas öden i sina böcker. I Norge är dessa mycket omtyckta och utdrag ur dem ingår i skolornas läseböcker.

"Storbjörn och jag", som på norska kallas "Storbjörn og Vesle-Ola", är skriven i jagform. Det är Lill-Ola som berättar om hur han efter sju sorger och åtta bedrävelser äntligen finner en tryggad hamn i livet. Hans erfarenheter ge en verkligen något att tänka på. Han berättar med friskt och glatt humör utan sentimentalitet. Både Storbjörn och Lill-Ola äro bekantskaper, som man har glädje av. Här möter man också den storslagna norska fjällnaturen. Den, som söker spänning, får sitt lystmäte härav i det dramatiska händelseförloppet.

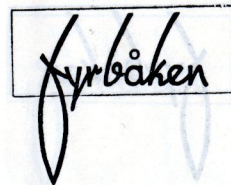
HALVOR FLODEN: Storbjörn och jag. Oskar Eklunds Bokförlag, Stockholm. Kart. kr 3:—.

Medlemmarnas standard

är beroende av en god information. Läser Du *Reformatorn* varje vecka?

gisk-dramatiska utvecklingen av Fridaskaldens liv.

GUSTAF-ADOLF NILSSON: Birger Sjöberg och Frida. Oskar Eklunds Bokförlag, Stockholm. Häft. 10:—, inb. 13:—.

God propaganda

"Den flygande folkskolläraren" Arne Andersson, Örgryte, har sammanställt en liten trevlig broschyr, "I toppform". Den innehåller 29 porträtt och utgör ett urval av våra mest berömda och kända idrottsmän och deras uttalanden om bruket av sprit och tobak i samband med idrott. Jag skall här bara citera Gunder Häggs ord: "— — — Alkohol och nikotin räknar jag till den goda formens fiender. Alkoholen bryter ned, vad man med ansträngning byggt upp. Den är liksom nikotinet ett gift för kroppen. För en riktig idrottsgrabb är både "fimpen" och berusande drycker en styggelse".

Denna broschyr blir ett vapen för våra ungdomsloger och ungdomsavdelningar. Varje ungdomsloge bör sprida den bland de äldre klasserna i skolorna. Fråga läraren hur många barn det finns i hans klass och bed honom dela ut broschyren till dem. Att läraren ger dem denna broschyr, är ytterligare en värdesättning som barnen förstår. Det är inte bara barnen, som får läsa om sina idoler, utan föräldrarna kommer säkert att ta del av broschyrens innehåll. Och då är ju åtskilligt vunnet.

Broschyren rekv. från SLN:s förlag, Änggårdsgatan 44, Göteborg. Och priset är endast 20 öre per exemplar för den billigare upplagan. Med kolorerat omslag kostar den 35 öre. Skolklasserna äro numera inte så stora, varför det kan vara en överkomlig utgift att köpa hem ett ex. till varje barn. Det är en god propaganda.

J. N.

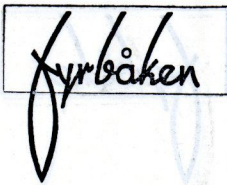
Visste Du . . .

att enligt en Gallupundersökning använda 58 procent av pojkarna i 20-årsåldern sprit?

att i de större städerna många pojkar begynner med en flaska öl och slutar med en flaska dunder?

att på hundra ynglingar i 21-årsåldern dömes cirka 2 om året för offentligt missbruk av rusdrycker?

att 80 procent av dem, som straffas för olika våldshandlingar — miss-handel, våldtäkt, hemfridsbrott och

Tjänstemännens uppgifter

Fyrbåken inleder här en serie synpunkter på logetjänstemännens arbetsuppgifter. Tjänstemännens insatser är av alla erkända som grundläggande för logernas stabilitet. Varje effektivisering av dessas arbete är därför till direkt och omedelbart gagn för logerna. Det är vår förhoppning att de synpunkter som här lagts på tjänstemannauppgifterna ska uppmärksammas och bli till gagn. I nästa nummer fortsättes denna serie.

LT.

En LT skall vara logens ordf., programledare och ceremonimästare.

Till ordförandesysslan hör följande: LT skall i god tid infinna sig i möteslokalen för rådssammanträde och fastställande av dagordning och därefter på utsatt tid öppna mötet. Han bör ha god hörsel och syn, så att han uppfattar om någon begär ordet samt en klar och säker uppfattningsförmåga för att snabbt och redigt kunna framställa proposition. Han skall vara lugn och självbehärskad, samt under diskussion övervaka att medlemmarna hålla sig till saken.

I programkommittén är LT självskriven och skall som programledare hålla kontakt med de medver-

dråp — varit berusade när de begick brottet?

att var 25:e man över 25 år är alkoholist?

att könssjukdomar och brott stiger med det ökade ungdomsfylleriet?

att nykterhetsrörelsen i samarbete med fackföreningsrörelsen och Arbetspartiets Bildningsförbund startat en kampanj mot ungdomsfylleriet och alla dess följder?

att man föreslagit att det på varje plats, där så är lämpligt, bildas en aktionskommitté med uppgift att kartlägga ungdomsfylleriets orsaker och föreslå lämpliga botemedel?

att det faktiskt är Din skyldighet att ta första steget på Din ort, ty om alla väntar på alla sker intet.

kande i mötet, dessutom bör han vara självskriven hälsningstalare.

Som ceremonimästare skall han se till, att ceremonierna utföras värdigt, så att de ge ett högtidligt intryck.

v LT.

Den som skall vara LT:s ersättare när denne av någon orsak icke har tillfälle att närvara vid logemötena är vLT. Likaledes skall han stå i LT:s ställe inom logerådet. Vidare skall han övertaga ordförandeplassen, om LT önskar väcka förslag, delta i debatt eller eljest om LT anmodar honom.

vLT är den som skall avgöra huruvida medlem har rätt att avlägsna sig från mötet, om så är lämpligt, medgiver han detta genom att besvara medlems hälsning.

Det åligger vLT att tillsammans med LT övervaka balottering och kontrollera dess resultat. Dessutom skall han jämte de övriga ceremonitjänstemännen försöka göra intagningsceremonien högtidlig och värdig.

Därtill bör vLT tillse, att logen håller sina möten på bestämda dagar och tider, om LT av någon anledning icke kan sköta den saken.

fLT.

Det åligger fLT att besvara medlemmars hälsning, när dessa komma efter mötets öppnande. Så skall han förbereda kandidaterna innan de inträda i logelokalerna för intagning.

En loge bör alltid vara en medborgarskola för sina medlemmar, där man kan lära sig god möteskultur och få allsidig medborgerlig utbildning. fLT bör vid sidan av LSN kunna vara den, som kan ge handledning på detta område av vår verksamhet.

Ävenledes skall fLT ersätta LT, om varken han eller vLT är i tillfälle att tjänstgöra.

LR.

På LR vilar en stor del av medlemsvården. Han bör därför tillse att intressekort finns, så att medlemmarna få skriva sina intressen på dem och på så sätt få dem tillgodosedda.

Vidare skall LR på rasten efter intagning göra sig bekant med de nya medlemmarna, presentera dem för andra och se till att de icke lämnas ensamma. Han bör också se till att besökande, som komma till lo-

gen känna trivsel och samhörighet med medlemmarna.

Till medlemmar, som äro inkallade i militärtjänst bör logen någon gång, helst varje möte, sända en hälsning, detta genom LR:s försorg. Finnes arbetslösa medlemmar skall LR på bästa sätt söka hjälpa dessa.

LM, b LM.

Marskalkarna skola i god tid före ett logemötes början ordna möteslokalen för detta. Häri inbegripes att bänkar, stolar och bord ordnas på vederbörligt sätt, att pryda bordet med logens dukar samt utlägga regalier, ritualer och sångböcker på sina platser.

Vid ett logemötes begynnelseceremoni skola marskalkarna kontrollera, om de närvarande äga rätt att bevista mötet.

När nya kandidater inröstas skola marskalkarna ordna för balloteringen på föreskrivet sätt och visa resultatet av densamma för vLT och LT.

Vid öppen omröstning åligger det marskalkarna att räkna och meddela antalet röster och att vid slutet röstning förfärdiga, utdela och uppsamla röstsedlarna.

En viktig ceremoni, som marskalkarna delta i är intagningsceremonien. Då skola de göra kandidaternas tydliga anvisningar, så att de ej känna sig besvärade och ej veta hur de skola bete sig.

Marskalkarna böra vidare helst varje kvartal eller under alla förhållanden en gång årligen till logen lämna en redovisning över samtliga inventarier och samtidigt påpeka de brister, som eventuellt föreligga.

LO.

För att ett logemöte skall bli högtidligt och för att det skall bli stil över mötet så fordras sång och mycken sång.

Man får anpassa sången efter mötets art. T. ex. vid ett högtidsmöte måste det vara en högtidlig och stämningsfull sång och vid intagningsmöten särskilda sånger. De skola vara väl insjungna så att kandidaterna få ett högtidligt intryck. Vid ett vanligt logemöte däremot kan man sjunga några lättare saker.

Sångstunder böra anordnas för inövning av nya sånger. Annars är det lätt att de gamla vanliga sångerna, som sjungas jämt och allt för ofta, bli utslitna och tråkiga. Det finnes en massa mycket vackra och

trevliga sånger att välja på, som exempel föreslås som begynnelse-sånger nr 4 och 6. Då kandidaterna inträda är sång nr 12 bra, till löftes-sång föreslås 14 och 16. När syskon-kedjan är bildad kan nr 21 vara en lämplig sång att sjunga. Som avslut-ningssånger äro nr 28, 39 och 48 att föreslå. Att sjungas emellanåt fin-nas en massa trevliga saker i vår goda och välförsedda sångbok. Vi behöva bara nämna några få nr 54, 104, 112, 166 och 201.

ILV, YLV.

Logevakterna äro de, som skola vaka över möteslokalens dörrar, så att inga icke medlemmar komma in. De skola taga upp namn och lösen på de medlemmar, som komma sedan mötet börjat. I större loger är det lämpligt att vakterna taga upp namn och lösen på alla medlemmar-na eftersom de komma.

Vakterna skola också mana på medlemmarna att komma in i loka-len innan mötet börjar. De skola se till att det är god ordning i förrum-met, så att inte mötet störes, och under intagnings- och begynnelse-ceremonierna få vakterna icke släp-pa in någon.

LUL.

LUL skall givetvis vara en per-son, som har intresse för ungdom och vill verka för den. Dessutom bör han behärska konsten att få med sig ungdom.

Han skall vara en sorts förbindel-selänk mellan grundloge och u-loge. Han skall försöka få logen intresse-rad för u-logen och verka för att grundlogens medlemmar någon gång besöka u-logen. De unga äro lätt mottagliga för uppmärksamhet. Får de så se att även äldre intresse-rar sig för deras arbete, ökas deras intresse oerhört.

LUL bör fästa logens uppmärk-samhet på, att u-logen är grundlo-gens "sparbanksbok". Där gör lo-gen insättningar och uttagningar som i en annan bank. U-logen är så att säga grundlogens reservfond, därför är det så viktigt, att den blir riktigt omskött.

Vidare har LUL en viktig upp-gift i att se till att alla inom u-logen, som uppnått erforderlig ålder, in-tages i grundlogen. Detta skall kon-trolleras i u-logens matrikel.

Dessutom vore det önskvärt om LUL kunde samarbeta eller hjälpa intendenten i u-logen med program-inslag, korta anföranden eller in-struktioner om godtemplarorden. Just detta, att upplysa ungdomarna om vad Orden vill, blir ofta åsido-satt.

Inom SGU har LUL stora möjlig-heter att verka bl. a. som medlems-värvare till grundlogen. Det är mån-ga godtemplare inom SGU, som ha för sig att grundlogen är en tråkig sak, där det endast finnas äldre, all-varliga medlemmar, som tycka illa om att ungdomen har trevligt. Så-dant skall LUL motarbeta, genom att förmå logen att bjuda in avdel-ningen till ett möte exempelvis.

LS.

Protokoll är avsett att vara en be-rättelse om föregående mötes för-handlingar, och utgöra en del av lo-gens historia, vilken skall bevaras åt eftervärlden.

Trots att protokollen endast skall innehålla förhandlingar och beslut, bör det ligga i sekreterarens intres-se att i mån av förmåga få protokol-len både lättlästa och underhållan-de. Som komplettering till matrikel bör för effektiv medlemsvård ett lit-et kartotek hållas där alla med-lemmarnas personalia finns anteck-nade.

LS arbetsuppgifter omfattar: förändring av protokoll, medlems-matrikel, uppslagslista över tjänste-män och kommittéer, ombud etc., varje kvartal utskrivna rapport till distriktsloge,

ärligen utskrivna ombudsfullmak-ter till distrikts- och kretsloge, referera viktiga förhandlingar och beslut till Ordens tidningar och ords-tidningar,

skriva protokollsutdrag till ute-slutna och utgångna medlemmar, samt i sådana fall så erfordras,

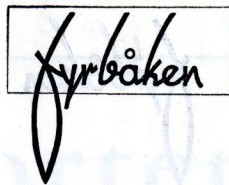
utskrivna klareringskort samt meddela DS den utklarades nya adress på härför särskilt avsett brevkort,

i loge där ej arkivarie utsetts, är LS även ansvarig för logens arkiv och handlingar,

anskaffa erforderlig arbetsmate-rial,

LS skall såsom logerådsledamot delta i dess förhandlingar och eventuella beslut.

Ett protokoll skall avfattas kor-rekt, opartiskt och vara välskrivet. Det bör vara koncentrerat och ej onödigt belastat.

Protokollet skall innehålla det vä-sentliga av mötesförhandlingarna, dock utan att det därigenom blir onödigt långt och överdrivet färg-lagt.

Ordensförlagets nya matrikel med lösa blad bör införas i varje grundloge. Matrikeln skall noggrant ifyllas och kontrolleras vid varje möte. En särskild pärm användes för matrikelblad över avlidna, ut-klarade, utslutna och utgångna medlemmar.

Kvartalsrapporten ifylles fullstän-digt, även eventuellt utestående av-gifter, i så god tid före mötesdagen att den hinnar behandlas av revi-sorerna.

Statsbidrag till föreläsningar

Centralförbundet för nykterhetsun-dervisning lämnar efter framställ-ning statsbidrag till föreläsningar i nykterhetsfrågor. Ett mycket stort antal föreläsare kan förmedlas efter framställning på särskild blankett. Som regel betalas föreläsarens ar-vode.

Denna möjlighet bör utnyttjas av kretsloger och loger. Om möjligt bör flera föreläsningar ordnas i ett sam-manhang så att kostnader för resor etc. blir rimliga. För enstaka före-läsningar blir ju resekostnaderna relativt stora om avståndet från föreläsarens hemort är stort.

Bland de nyligen auktoriserade föreläsarna återfinnas vår D. T. Erik Olsson, Östrand. Han har fyra ämnen: "Sprit, samhället och in-dividen", "Det samhälleliga nykter-hetsarbetet", "Nykterhetsrörelsen i samhällets tjänst" och "Arbetarrö-relsen och nykterhetsfrågan".

Objektiv upplysning i nykterhets-frågan tarvas alltjämt. Använd de möjligheter CFN ger.

ATELJÉ
Serien
Pa

Porträtt &
Serie-ateljé

Innehavare:

ALBERT ENGSTRÖM.

IOGT-scouting 15 år

Nya kårer jubileumsresultat i Medelpad.

Under oktober månad erövrades facklor av nedanstående medlemmar i vårt distrikt.

Grundlogemedlemmar:

Inga Thorwaldsson, Sylvia Thorwaldsson, Kjell Thorwaldsson, Erik Olsson, nr 2059 Vivan, Vivstavarv, Britt M. Johansson, Erik Wickman, 3471 Vårbrytning, Söråker, Astrid Persson, Sigurd Andersson, Petter Andersson, nr 249 Folkets Lycka, Indal, Bengt Mattsson, nr 161 Välkomsthemmet, Sundsbruk, Lillian Sjöström, Erik Mattsson, nr 161 Välkomsthemmet, Sundsbruk, J. A. Olsson, Hulda Olsson, Karl Tidén, Linus Fagerberg, logen nr 157 Flink och Färdig, Sundsvall.

Ungdomsmedlemmar:

Sven Svensson, Bertil Dahl, Torsten Bredberg, logen nr 1934 Vårsol, Västanå, Maj.

IOGT:s scoutförbund har firat sitt 15-årsjubileum i Uppsala under högtidliga former, och i samband därmed också hållit 1943 års förbundsmöte. Cirka 250 scouter från olika delar av landet deltog.

Bland de närvarande märktes bl. a. O. T. Ruben Wagnsson — och naturligtvis scoutchefen G. B. Berthel.

IOGT flickscoutsektion överbragde en adress med följande dedikation:

"IOGT flickscoutsektion bringar förbundet vår varma hyllning med önskan om fortsatt framgång för våra gemensamma strävanden att hos svensk ungdom levandegöra scoutlagens innebörd."

Av verksamhetsberättelsen framgår att IOGT:s scoutförbund i det närmaste räknar 130 kårer och cirka 4.000 medlemmar. Stor livaktighet rapporterades i de olika verksamhetsgrenarna.

Även flickscoutsektionen hade årsmöte i Uppsala. Detta hade samlat ett 50-tal ombud. Vid den därpå följande jubileumsfesten i Norrlands nation svarade Uppsala godtemplare för ett utomordentligt program och scoutchefen gav en historik över de gångna åren. Vid högtidligheten överbringades till scoutchefen Berthel Scoutunionens förtjänststecken i guld samt godtemplarordens förtjänstplaket.

En stor dag för godtemplarordens scoutverksamhet, var det intryck man tog med sig hem.

För Medelpads del har också jubileet firats på ett hedrande sätt.

OLLE PERSSON.

Den 21 november besökte scoutchefen Berthel distriktet, varvid en jubileumshögtid hölls i Godtemplarsalongen i Sundsvall. Han besökte i sällskap med distriktschefen Olle Persson Alnön, där en ny kår bildades i Karlsvik. En ny kår är också planerad i Vivstavarv, men instiftandet kunde inte ske vid br Berthels besök då någon lokal inte kunde uppbringas, men br Olle Persson kommer att fullgöra det angenäma uppdraget i hans ställe. Två nya scoutkårer — det är inget dåligt hederstecken för jubilarerna. Och flera följer säkert i andra delar av Medelpad. "Vi vill framåt", lyder scoutparollen.

Nu säger vi Du!

Vid storlogemötet i Hudiksvall behandlades bland annat frågan om att godtemplarna borde använda tilltalsordet Du till varandra. Storlogen beslöt rekommendera, att logerna inför denna tilltalsform men ville icke fatta ett definitivt beslut.

Denna fråga förefaller att vara liten, men är det i själva verket icke. Det framhölls av Jalmar Furuskog under debattens gång, att det här gäller en språkfråga av mycket stor räckvidd. Det sades vidare att Godtemplarorden borde kunna gå i spetsen för en sådan reform.

Det sistnämnda är så sant, som det är sagt. Varför skulle inte vi godtemplare överlag kunna gå in för att säga Du till varann? Man fasar inför ett sådant förhållande, som att en skolpojke skulle utan vidare säga Du till t. ex. ett undervisningsråd. Men ligger det i själva verket något farligt just i detta? Respekt och vördnad måste vara betingad av helt andra orsaker än just sättet att

titulera varann. Komme vi en gång därhän, att tilltalsordet Du blev vedertaget och allmänt använt skulle detta förmodligen inte verka på något sätt upplösande på de allmänna umgängesformerna. Och om det nu hade en sådan effekt — låge det då något så förskräckligt däri? Resultatet skulle bli, att vi hade lättare att komma till tals med varann och därmed vore ej så litet vunnet. Det skulle också vara ett gott steg på vägen till fullkomnande av världens bästa demokrati.

Det märkvärdiga med "dufrågan" — vi kan kalla den så — är att nästan alla tycker att det skulle vara en stor fördel, om vi kunde lösa den i

positiv riktning. Men så fort det gäller att göra verklighet därav utvecklas mycken räddhåga. Vad som behövs är endast ett bestämt beslut av någon myndighet med auktoritet på området. Om storlogen beslutat att vårt tal till varandra ska vara Du skulle vi gladeligen kunnat rätta oss därefter. Om regering och riksdag fattade ett sådant beslut för hela folkets räkning, blev resultatet detsamma. Det skulle gå mycket lättare än vi i allmänhet anser.

Nu rekommenderade i alla fall storlogen oss godtemplare att bli Du med varann. Låt oss inte vara sena att förverkliga denna rekommendation!

SKIDOR

stor sortering till platsens
erkänt billigaste priser.

VALLNING

och reparation av skidor
utföres av fackman.

SKINNKLÄDER,

handskar m. m.

CYKLAR vinterförvaras.

Broderligen

OLLE PERSSON

ö. Esplanadgatan 17.

Telefon 1773. (Intill Svea-bio.)

IOGT-vimplar i lager.

Kol ■ Koks

*Byggnads-
material*

■
Tegel

■
Trävaror

A/B. KOLIMPORTEN-LAURENTS

Storgatan 26. Tel. Namnanrop.

SUNDSVALL.

STADENS

POPULÄRA OCH TRIVSAMMA

BOKHANDEL

ÄR

NYMANS

Tel. 3508. SUNDSVALL. Tel. 3608.

Allt för Sporten

finner Ni hos

LINDGREN'S JERNHANDEL SUNDSVALL

Etablerad 1852. _____ Telefon 55720.

Böndernas egen organisation

Medelpads Skogsägareförening

u. p. a., SUNDSVALL.

Rådhusgatan 18 a.

Tel. 4779, 55254, 56454.

Köper och säljer

alla slag av skogsprodukter

Prenumerera på Fyrbåken för 1944!

Insänd nedanstående beställningssedel till FYRBÅKENS EXP., Box 2050, Sundsvall.
Prenumerationsavgiften kr 2 pr ex. insättes på Distriktslogens postgirokonto 7715,
Sundsvall.

Till FYRBÅKENS EXP., Box 2050, Sundsvall.

Undertecknad rekvrerar härmed ex. av FYRBÅKEN för år 1944.

Namn:

Adress:

Undertecknad önskar följande

Jul- och Nyårshälsning

införd i FYRBÅKENS JULNUMMER. Avgiften (35 öre för ett namn, 50 öre pr
familjenamn) bifogas i frimärken (har insatts på postgiro 7715).

Namn:

Adress:

(Avskiljes och insändes till FYRBÅKENS EXP., Box 2050 före den 10 december.)

i dag

*kan Du skydda Dig
genom en försäkring*

i morgon

*kan det vara för
sent!*

THULEBOLAGEN

Avdelningskontor

Storgatan 15 SUNDSVALL

Tel. 23 28 - 33 28

KONDITORI

Elegant
men trivsamt

ORIENT

STORGATAN

5

SUNDSVALL

Tel. 4195

Gäller det färger

rådfråga

Ejes Färghandel,

STORGATAN 16.

*För goda köp -
till rätt pris boga*

konsumbutikerna

i Sundsvallsdistriktet.

Gynna Fyrbåkens annonsörer!

VID VISTELSE I SUNDSVALL

Besök

KpS

Självservering

ideal-
matställe
för alla!!

Inga
drickspengar!

KOOPERATIVA PRODUKTIONSFORENINGEN

SE nyktert på inköpsfrågan:

Handla med förtroende i **DE PRIVATA
AFFÄRERNA**

Godtemplare!

Låt inbinda
Edra
böcker hos

Wikströms Eftr.

Fredsgatan 5. Sundsvall.

Byggnadsbolaget

HALLSTRÖM & NISSES

P. HALLSTRÖM
Kapten i v. v. k.

AND. NISSES
Byggn.-ingenjör

SUNDSVALL
Tel. 55590 (växel)

HUS- och FABRIKSBYGGNADER
BRO-, VÄG- och VATTEN-
BYGGNADARBETEN.

TRÄFF ● PUNKTEN

I SUNDSVALL

ÄR

PALMS

LANSJÄR

KVALITÉ och STIL till önskepriser

Salander

Föreningstryck:

Verksamhetsberättelser
Affischer
Program
Papper och Kuvert
samt Brevkort
Biljetter etc.

*God kvalité —
Rimliga priser!*

Nya Samhällets

Boktryckeri

Köpmangatan 5
Sundsvall
Tel. 4588.